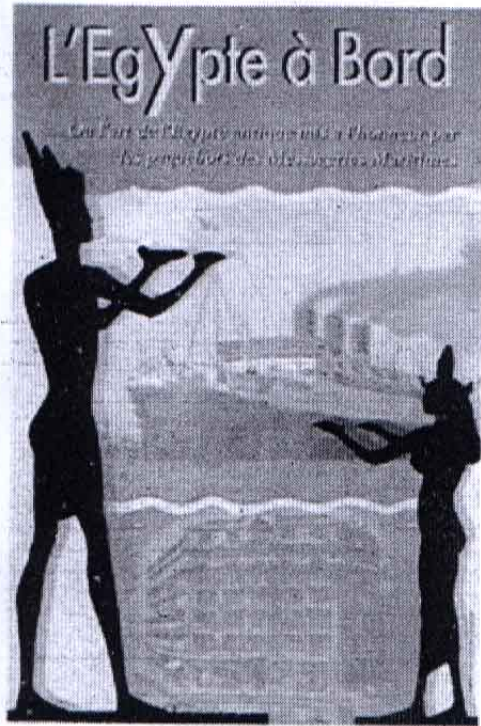

مصر على سطح السفينة عصر كامل من الرومانسية الفرنسية. المصرية

أفيش المعرض

والعكس. وقد اقامت جمعية «فريش لاين» التي تهتم بتراث الميساجيري ماريتيم معرضاً ضخماً بمدينة مرسيليا في المقر التاريخي للشركة وهو الذي أصبح الآن مقر الهيئة القومية الفرنسية لمصلحة الضرائب وافتتحه وزير الثقافة جان جودان اياجون وعمدة مرسيليا جاك جودان وذلك قبل انشقاق المعرض لمدن و موانئ فرنسية اخرى.

ويكشف المعرض عددا فريدا من الوثائق الخاصة بالنقل البريدي ونقل المسافرين عبر خط الاسكندرية مرسيليا وكان مقر الشركة يقع في شارع سعد زغلول في قلب محطة الرمل بالاسكندرية في متجر البن الشهير جدا سوفيانوبولو الذي مازال موجودا حتى اليوم ومازال يصنع ويطن ويبيع المخلل بن في الاسكندرية ان لم يكن في مصر كلها وكان عميق البن المطنون يذكرنا دوما بعطر الماضي الجميل الذي يكشف عن عصر كامل من العلاقات الحميمة كثيرا والرومانسية اكثر بين مصر وفرنسا.

د. أحمد يوسف

للمعلاق الفرنسي فيكتور هيجو عبارة شهيرة يقول فيها «في عصر لويس الـ ١٤ كنا اغريقي النزعة، اما الآن فقد اصبحنا مستشرقين» تستطع هذه العبارة في مقدمة ديوان «الشرقيات» مؤلف اليونسكو وتكشف عن تحول ثقافي وفكري فرنسي نحو الشرق بدأ اول مابدا عادة ر حيل الحملة الفرنسية على

باريهر

مصر في عام ٨٠١. ومن المؤكد ان مصر كانت تحتل في هذا الاستشراق مركزا مهما لاسباب كثيرة نعرفها جميعا ولكن السبب الذي لم يلق من الباحثين والمؤرخين العناية الكافية والاهتمام المناسب هو سهولة السفر لخارج فرنسا اي ديمقراطية السفر التي اتاحها ظهور السفن البخارية ونشوء طبقة متوسطة جديدة ناتجة عن الثورة الصناعية ثم - وهو الاعم - تطور مذهل في علوم التاريخ والاجتماع والجغرافيا وظهور علوم جديدة تهتم بالشمس ككشور وفي علوم الانثروبولوجيا وعلوم الفيلولوجيا اللغوية وغيرها.. هذا بالاضافة الى مكان يعرف باسم «مرض العصر Lemal du siecle» وهو الداء الذي اصاب كبار الكتاب والشعراء والفنانين الفرنسيين وجعلهم يبحثون عن عالم اخر خارج وطنهم يهبون اليه من مشاكل وواقع مجتمعتهم وكانت مصر محط رحال هؤلاء لانها ارتبطت في ذاكرتهم الجماعية بحضارة الفراعنة وتوابعها المرتبطة بتاريخ فرنسا الحميم من حملة لويس التاسع عام ١٢٥٠ الى حملة نابليون ١٧٩٨ الى عبقرية شامليون ١٨٢٦ مروراً على جهود سليمان باشا الفرنسي - الكولونيل سيف ابن مدينة ليون الذي اصبح قائدا للجيش المصري - وكلوبك ومارييت وماسبيرو والاب دريوتو والقائمة لاحصر لها ولا منتهى وتتابع استخدام الكتاب والفنانين الفرنسيين للسفر كوسيلة للتعرف عن كثر علي مصر من شا تويريان الي جيرار دي نرفال مرور بفلويري ابي مكسيم دي كسامب الي بيرلوتي وغيرهم وكان لا بد من البحث عن شركة

أفيش دعائي للشركة

فرنسية تقوم بعملية نقل الفواج المسافرين الفرنسيين الي مصر فتم في اواخر القرن الثاني عشر انشاء الشركة المعروفة باسم «ميساجيري ماريتيم» اي النقل البريدي البحري وهو الاسم الذي اصبح صنوا ورمزا لغامرة السفر عبر البحار تماما كما كان يمثل الاورينت اكسبريس « او قطار الشرق السريع المغامرة عبر البلاد ارضا من الشرق للغرب

**L'EGYPTE SUR LA PASSERELLE
Toute une époque du romantisme franco-égyptien**

Du géant français Victor Hugo, nous avons retenu : « A l'époque de Louis XIV, nous avons des racines grecques, mais nous sommes devenus à présent orientalistes ». Cette expression tirée de l'introduction de l'œuvre *Orientales* de l'auteur des *Misérables* nous fait découvrir une orientation culturelle et intellectuelle vers l'Orient qui commença au lendemain de la « croisade » française en Egypte de l'an 801.

Ce qui est évident, c'est que l'Egypte a été le précurseur de cette orientalisation pour plusieurs raisons que nous connaissons tous, la principale étant la construction d'une flotte de bateaux à vapeur favorisant l'émergence d'une classe sociale moyenne subséquentement à la Révolution Industrielle. De plus (et c'est le plus important), un incroyable acquis de connaissances dans les domaines de l'histoire, la géographie et des sciences sociales, ainsi que l'apparition de nouvelles sciences s'intéressant aux peuples en tant qu'êtres humains comme les sciences anthropologiques et la philologie des langues entre autres. Tout ceci ajouté à une épidémie connue sous le nom du « mal du siècle » qui a conduit la plupart des écrivains, poètes et artistes à rechercher un monde extérieur au leur qui a été à l'origine de leurs maux et les malheurs de leur société.

L'Egypte était devenue leur première destination car, dans leur conscience, elle était directement associée à la civilisation pharaonique et ses conséquences liées à l'histoire de France depuis la Campagne de Louis IX en l'an 1250 jusqu'à celle de Napoléon en 1798, puis le génie de Champollion (1826) en passant par Souleïman Pacha le Français, surnom donné au Colonel lyonnais SIF qui devint chef de l'armée égyptienne, en plus de Mariette, Maspéro, le père Drioto, et la liste reste longue...

Les œuvres des écrivains et artistes français inspirèrent beaucoup de voyages de Français en Egypte, de Chateaubriand à Gérard de Nerval en passant par Maxime de Camp, Berlotti et d'autres. Il est devenu ainsi indispensable de chercher une compagnie maritime capable d'emmener des milliers de Français en Egypte. Mi-XIXème siècle, on vit la création des Messageries Maritimes dont la mission première a été l'acheminement du courrier. Cette appellation était devenue le symbole de l'aventure à travers les mers comme l'Orient Express était celui des voyages dans les deux sens entre l'Orient et l'Occident.

C'est à Marseille, au siège historique des Messageries Maritimes, devenu actuellement le siège des Impôts que l'Association French Lines a organisé une très grande exposition. Cette exposition nous a fait découvrir un nombre impressionnant de documents inhérents aux transports maritimes et aux voyageurs de la ligne Marseille – Alexandrie. Le siège des Messageries Maritimes à Alexandrie était 6, bd Saad Zaghloul, là où se trouve actuellement le très célèbre magasin SOVIANOLOPOLO qui fabrique, jusqu'à présent, le meilleur café d'Alexandrie, si ce n'est le meilleur d'Egypte. La saveur de ce café moulu nous rappelle la Belle Epoque qui nous rappelle les excellentes relations qui existaient entre l'Egypte et la France.

Ahmed YUCEF